

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (research and development : R & D) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (research): ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (development): ผลการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (research): ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (development): ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (research): ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสารแบ่งเป็น 6 ส่วน

1. ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาให้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและเต็มศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

2. ผลการศึกษางานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร และระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3. ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน และงานวิจัยการทอผ้า

4. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี โดยได้จากนักเรียน จำนวน 30 คน

5. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน และผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน

6. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ความต้องการ ความจำเป็น หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1 คน กำนันตำบลหนองกระทุ่มจำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน ประธานสตรีกลุ่มแม่บ้านหนองกระทุ่ม จำนวน 1 คน และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน

ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

1. ผลการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนทั้งร่างกาย จิตใจ ภูมิปัญญา ทักษะและความสามารถ เพื่อให้เพียงพอทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รอบคอบระมัดระวังด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและคุณธรรม ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ และนาโนเทคโนโลยี จำเป็นต้องเตรียมตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าวในอนาคต โดยจะต้องมีการบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งการพัฒนาหรือการสร้างองค์ความรู้ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผสมผสานร่วมกับการสร้างความเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยเห็นว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนทั้งร่างกาย จิตใจ ภูมิปัญญา ทักษะและความสามารถ จึงได้ศึกษาและนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม

2. ผลการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมที่ดี ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และจัดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย มีความเสมอภาค และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการศึกษาลดละทิ้งชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยเห็นว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายสำหรับการจัดการศึกษา จึงได้ศึกษาและนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการทำการวิจัยเพื่อหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม

3. ผลการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในระดับประถมศึกษา มุ่งให้ความสำคัญในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาดนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้สามารถพัฒนาดนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อตนเองกับสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน มีความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา เน้นการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการคิด การประยุกต์ ความรู้เพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ผู้เรียนทำได้ ทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถ ใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ผู้วิจัยเห็นว่าหลักสูตรฉบับนี้เป็นหลักสูตรที่ดี จึงได้ศึกษาและนำมาเป็นส่วนหนึ่ง ในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม

4. ผลการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) ซึ่งขอบข่ายของงานประดิษฐ์จัดให้เรียนเกี่ยวกับงานประดิษฐ์ทั่วไป และงานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย งานประดิษฐ์เน้นกระบวนการทำงาน การจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ มีความรู้ความเข้าใจทักษะกระบวนการทำงาน มีความรับผิดชอบ ชยัน รักการทำงาน มีทักษะในการออกแบบงานประดิษฐ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการออกแบบ /สร้าง /ดัดแปลง ประดิษฐ์สิ่งของทั้งที่เป็นของใช้ /ของเล่น /ของประดับตกแต่ง ผลงานประณีตสวยงาม

ตามกระบวนการงานประดิษฐ์ ผลงานมีความคงทน แข็งแรง สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์จริง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่องาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า เข้าใจขั้นตอนการทำงาน และทำงานตามขั้นตอน ปฏิบัติการเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำงานประดิษฐ์ได้ถูกต้องโดยการปฏิบัติจริง เน้นการอนุรักษ์ การสืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล ผู้วิจัยเห็นว่า หลักสูตรฉบับนี้เป็นหลักสูตรที่ดี จึงได้ศึกษาและนำหลักการขอข่าจากงานประดิษฐ์มาเป็นหัวข้อหลักในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม

ผลการศึกษางานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษางานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร และระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรได้นำเสนอเกี่ยวกับ องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกัน ดังนี้ หลักการ จุดหมาย ค่าอธิบายรายวิชา โครงสร้าง ขอข่าเนื้อหา เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยเห็นว่าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเป็นเอกสารที่ดี จึงได้ศึกษาและนำ องค์ประกอบที่สอดคล้องกันมาเป็นหัวข้อหลักในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการทอผ้า จากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน และงานวิจัยการทอผ้า ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นงานวิจัยที่ดี จึงได้ศึกษา และนำมาเป็นหัวข้อหลักในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัด สุพรรณบุรี โดยได้จากนักเรียน จำนวน 30 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 ความต้องการของนักเรียน ในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนซึ่งตอบแบบสอบถาม ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียน (N = 30)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	13	43.33
- หญิง	17	56.67
2. อายุ		
- 8 – 10 ปี	8	26.67
- 11 – 12 ปี	22	73.33
3. ระดับการศึกษา		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	11	36.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	6	20.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	13	43.33

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.67 มีอายุระหว่าง 11 – 12 ปี ร้อยละ 73.33 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 43.33

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม ดังตาราง 8

ตาราง 8 ความถี่และร้อยละของความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. นักเรียนทราบว่าในหมู่บ้านหนองกระทุ่มมีการทอผ้า ทราบ	30	100.00
2. นักเรียนเคยเห็นการทอผ้า		
- เคย	20	66.67
- ไม่เคย	10	33.33
3. นักเรียนเคยทอผ้า		
- เคย	10	33.33
- ไม่เคย	20	66.67
4. ประเภทของการทอผ้าในหมู่บ้านหนองกระทุ่ม		
- ผ้าขาวม้าห้าสี	30	100.00
- ผ้าห้าสี	30	100.00
- ผ้าสีพื้น	30	100.00
5. ความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้า ในโรงเรียน		
- มาก	25	83.33
- น้อย	5	16.67
6. ความเห็นสำหรับการจัดให้มีการเรียนการสอน การทอผ้าในโรงเรียน		
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	22	73.33
- เห็นด้วย	8	26.67
7. เมื่อมีการเรียนการสอนการทอผ้าในโรงเรียน ควรนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้เรื่องการทอผ้า		
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	30	100.00
8. วิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเรียนการสอน เรื่องการทอผ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- การสาธิต	30	100.00
- การฝึกปฏิบัติจริง	30	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
9. ความต้องการในการเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง		
การทอผ้า ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ความสำคัญของผ้า	24	80.00
- ความเป็นมาของการทอผ้า	18	60.00
- ความรู้ความเข้าใจในการทอผ้า	30	100.00
- การวัดและประเมินผล	26	86.67
- การคิดต้นทุนการผลิต	24	80.00
- การจัดการกับผลผลิต	18	60.00
- การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า	22	73.33
10. ความต้องการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน	30	100.00
- การตรวจผลงาน	22	73.33
- การใช้แฟ้มสะสมงาน	24	80.00
- การใช้แบบทดสอบ	30	100.00

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนทุกคนทราบว่าในหมู่บ้านหนองกระทุ่มมีการทอผ้า ร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่เคยเห็นการทอผ้าแต่ไม่เคยทอผ้า ร้อยละ 66.67 ทุกคนทราบว่า ในหมู่บ้านหนองกระทุ่มมีการทอผ้าขาวม้าห้าสี ผ้าห้าสี ผ้าสีพื้น ร้อยละ 100 ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าในโรงเรียน ร้อยละ 88.33 ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งในการจัดให้มีการเรียนการสอนการทอผ้าในโรงเรียน ร้อยละ 73.33 ทุกคนเห็นด้วยอย่างยิ่งในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้เรื่องการทอผ้าในโรงเรียน ร้อยละ 100.00 ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการทอผ้าทุกคนต้องการเรียนโดยดูการสาธิต และการฝึกปฏิบัติจริง ร้อยละ 100.00 ความต้องการในการเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการทอผ้า คือ ต้องการเรียนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการทอผ้า ร้อยละ 100.00 ต้องการเรียนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ร้อยละ 86.67 ต้องการเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของผ้า การคิดราคาต้นทุนการผลิต ร้อยละ 80.00 ต้องการเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า ร้อยละ 73.33 ต้องการเรียนเกี่ยวกับความเป็นมาของการทอผ้า และการจัดการกับผลผลิต ร้อยละ 60.00 ส่วนความต้องการให้มีการวัดและประเมินผล ดังนี้ ต้องการให้วัดและประเมินผลโดยวิธีการ

สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการใช้แบบทดสอบ ร้อยละ 100.00 การใช้เพิ่มสะสมผลงาน ร้อยละ 80.00 และใช้การตรวจผลงาน ร้อยละ 73.33

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 18 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นเพศชายจำนวน 8 คน เพศหญิง จำนวน 10 คน อายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 2 คน อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 7 คน อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 7 คน และอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 2 คน อาชีพรับราชการจำนวน 4 คน และ อาชีพทำนา ทำไร่ จำนวน 14 คน ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 คน ระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน และตำแหน่งการทำงาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 3 คน

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 18 คน ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 100.00 ทุกคนเห็นความจำเป็นในการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน โดยพัฒนาเป็น หลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่มเพื่อใช้ในโรงเรียน ร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่คิดว่าการพัฒนาหลักสูตร จากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มเหมาะสมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ร้อยละ 88.89 และ

เห็นด้วยกับผู้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาในหลักสูตร เรื่องการทอผ้า โดยเรียงลำดับเนื้อหาในหลักสูตรดังนี้ ความสำคัญของผ้า ความเป็นมาของการทอผ้า ความรู้ความเข้าใจในการทอผ้า (ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ ขั้นตอนการทอผ้า กระบวนการทอผ้าตามขั้นตอนกระทั่งเกิดเป็นผลงาน คือ ผ้าทอ) การวัดและประเมินผล การคิดราคาต้นทุนการผลิต การจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า ร้อยละ 100.00

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการทอผ้าผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 18 คน เห็นว่าควรจัดในลักษณะให้นักเรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยให้นักเรียนสังเกตการสาธิต และลงมือปฏิบัติการทอผ้าจริง ร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวิธีการวัดและประเมินผลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การประเมินผลงาน การใช้แฟ้มสะสมผลงาน และการใช้แบบทดสอบ ร้อยละ 94.44 ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนไม่เคยพบปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน ร้อยละ 100.00 ทุกคนคิดว่าการจัดการเรียนการสอนการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ต้องมีปัญหาอุปสรรคอย่างแน่นอน ร้อยละ 94.44 และแนวทางที่ควรนำมาใช้ในการแก้ไข คือ ให้นักเรียนได้เรียนภาคทฤษฎีก่อน แล้วนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในภาคปฏิบัติ และนักเรียนควรได้รับคำแนะนำขณะปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน ร้อยละ 100.00

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ได้รับจากผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการเรียนการสอนการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มจัดให้ต่อเนื่องตลอดไป ร้อยละ 83.33 เพื่อให้ นักเรียนได้ร่วมอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ความต้องการความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ความต้องการความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กำนันตำบลหนองกระทุ่ม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประธานสตรีกลุ่มแม่บ้านหนองกระทุ่ม และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 การนำเสนอมีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรจากการสนทนากลุ่ม

บุคลากรที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1 คน กำนัน ตำบลหนองกระทุ่ม จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 คน ประธานสตรีกลุ่มแม่บ้านหนองกระทุ่ม จำนวน 1 คน และ ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 2 คน ดังนี้

1. ความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มในโรงเรียน

1.1 การร่วมสนทนาแสดงความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีดังนี้

ความต้องการของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนและเป็นหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรควรเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ร่วมเป็นผู้อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ควรกำหนดเนื้อหาสาระ ดังนี้ ความสำคัญของผ้า ความเป็นมาของการทอผ้า ความรู้ ความเข้าใจในการทอผ้า (ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า การเลือก ไซ้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ ขั้นตอนการทอผ้า กระบวนการทอผ้า ตามขั้นตอนกระทั่งเกิดเป็นผลงาน คือ ผ้าทอ) การวัดและประเมินผล การคิดราคาต้นทุนการผลิต การจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า สำหรับความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้

“พวกเราต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน โดยพัฒนาหลักสูตรให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริงทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ”

“คิดว่าเนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรควรเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เพราะนักเรียนเป็นคนที่นี่จะได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ร่วมเป็นผู้อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน”

“เนื้อหาสาระควรเป็นไปตามผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรกำหนด ได้แก่ ความสำคัญของผ้า ความเป็นมาของการทอผ้า ความรู้ ความเข้าใจในการทอผ้า (ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า การเลือก ไซ้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ ขั้นตอนการทอผ้า กระบวนการทอผ้าตามขั้นตอนกระทั่งเกิดเป็นผลงาน คือ ผ้าทอ) การวัดและประเมินผล การคิดราคาต้นทุนการผลิต การจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า”

“ควรให้นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติการคิดราคาต้นทุนการผลิตจริง ปฏิบัติการซื้อ – การขาย พร้อมทั้งแสดงการทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายจริงทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของศึกษานิเทศก์”

1.2 การร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีดังนี้

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 5 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ส่วนการเขียนองค์ประกอบของหลักสูตรยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นแกนหลัก สำหรับความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้

“องค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์”

“ถูกต้องแล้วการเขียนองค์ประกอบของหลักสูตรต้องยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นแกนหลัก ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา”

2. หลักการและแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 13 คน เห็นด้วยกับวิธีดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งศึกษาแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาหลาย ๆ คน และนำแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาเหล่านั้นมากำหนดหลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยมีคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเป็นที่ปรึกษา สำหรับความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้

“เห็นด้วยกับผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรซึ่งจัดให้การสอนการทอผ้าอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์)”

“เห็นด้วยกับการพัฒนาหลักสูตรดำเนินการโดยสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 กำหนดตำบลหนองกระทุ่ม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน หนองกระทุ่ม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม”

“เห็นด้วยกับผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งศึกษาแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาหลาย ๆ คน และนำแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาเหล่านั้นมากำหนดหลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยมีอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเป็นที่ปรึกษา”

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 การร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบุคคลเข้าสอนการทอผ้าของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีดังนี้

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน เห็นด้วยกับการจัดบุคคลเข้าสอนการทอผ้าโดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนการทอผ้าภาคปฏิบัติ และให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ ผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรนี้ สอนการทอผ้าภาคทฤษฎี และช่วยสอนภาคปฏิบัติด้วย ดังนั้นบุคคลทั้ง 2 คน ร่วมมือกันจัดการสอนการทอผ้าจะทำให้การสอนการทอผ้าประสบความสำเร็จ สำหรับความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้

“คิดว่าบุคคลที่จะสอนการทอผ้าในโรงเรียนได้เหมาะสม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี”

“คิดว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนการทอผ้าร่วมกับครูเหมาะสมแล้ว โดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนภาคปฏิบัติ เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความชำนาญเรื่องการปฏิบัติการทอผ้า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (ผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร) สอนการทอผ้าภาคทฤษฎี เพราะสามารถเขียนใบงาน ใบความรู้ เอกสารประกอบการเรียนได้ และช่วยสอนภาคปฏิบัติด้วยเพราะการทอผ้าบางขั้นตอนนักเรียนจะปฏิบัติการทอผ้าเป็นกลุ่ม ๆ เช่น การปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่”

“ดังนั้นทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและครูผู้สอนควรร่วมมือกันจัดการสอนการทอผ้า เพื่อให้การสอนการทอผ้าประสบความสำเร็จ”

3.2 การร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีดังนี้

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน เห็นด้วยกับวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการทอผ้า โดยพานักเรียนไปศึกษาการทอผ้าในหมู่บ้านก่อนการเรียนการทอผ้าเพื่อให้นักเรียนเห็นสภาพจริงของการทอผ้า ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนด้วยวิธีการสาธิต และร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับนักเรียน นักเรียนเรียนทอผ้าทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ คือ นักเรียนศึกษาใบงานแล้วปฏิบัติกิจกรรมการต้มผ้าขาว การลงแปรงเส้นฝ้ายและการตากฝ้าย นักเรียนศึกษาใบความรู้ การสาธิตและปฏิบัติการทอผ้า

กระทั่งเกิดเป็นผลงานการทอผ้า คือ ผ้าทอ นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง รวมทั้งต้องมีการวัดและประเมินผลจากการเรียนการสอนการทอผ้าตามหลักสูตร สำหรับความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้

“เห็นด้วยกับการพานักเรียนไปศึกษาการทอผ้าในหมู่บ้านก่อนการเรียนการทอผ้า เพื่อให้นักเรียนเห็นวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีใช้ เก็บวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นจริง รวมทั้งเห็นขณะบุคคลปฏิบัติการทอผ้า”

“เห็นด้วยกับการให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนการทอผ้าด้วยวิธีการสาธิตและร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับนักเรียน”

“เห็นด้วยว่านักเรียนต้องเรียนการทอผ้าทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และควรเรียนภาคทฤษฎีก่อนแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เรียนภาคปฏิบัติหลังจากสังเกตการสาธิต”

“คิดว่านักเรียนสามารถปฏิบัติการทอผ้า ลวดลายเส้นฝ้าย และตากฝ้ายจากการศึกษาใบงานได้”

“คิดว่าผลงานผ้าทอของนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง”

“คิดว่าการสอนการทอผ้าต้องมีการวัดและประเมินผล เพราะการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการวัดและประเมินผล การสอนการทอผ้าควรมีการวัดและประเมินผลด้วยและควรเป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมขณะทำงาน การประเมินผลงาน การใช้แฟ้มสะสมผลงาน และการใช้แบบทดสอบ”

4. ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน เห็นด้วยว่าการเรียนการสอนการทอผ้าให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ต้องมีปัญหาและอุปสรรคแน่นอน เพราะนักเรียนมีอายุน้อย และเห็นด้วยเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเวลาเรียนที่เรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง เพราะการทอผ้าบางขั้นตอนน่าจะใช้เวลามากกว่า 1 ชั่วโมง สมควรเพิ่มเป็นสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และเห็นด้วยกับวิธีการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการเรียนการทอผ้าไม่ติดต่อกัน โดยวิธีการสับเปลี่ยนเวลาเรียนบางช่วงกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้สอนอีกวิชาหนึ่ง เพื่อให้การเรียนการทอผ้าติดต่อกัน สำหรับความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้

“เห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเรื่องการทอผ้าให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ต้องมีปัญหาและอุปสรรคแน่นอน เพราะนักเรียนมีอายุน้อย”

“เห็นด้วยเกี่ยวกับเรื่องการจัดเวลาเรียนการทอผ้าเรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงน้อยไป เพราะทำให้การเรียนการทอผ้าบางขั้นตอนไม่ติดต่อกัน สมควรเพิ่มเป็นสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง”

“เห็นด้วยกับเกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขปัญหาลักษณะที่เกิดขึ้นโดยวิธีการสับเปลี่ยนเวลาเรียนบางช่วงกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้สอนอีกวิชาหนึ่ง เพื่อให้การเรียนการทอผ้าบางขั้นตอนเรียนติดต่อกัน ต่อจากนั้นจึงจัดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษกระทั่งครบเวลาที่สับเปลี่ยนกัน”

“คิดว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการทอผ้ามาใช้ในโรงเรียน”

5. เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ส่วนใหญ่เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตร จะมีประสิทธิภาพเมื่อจัดการเรียนการสอนการทอผ้าอย่างต่อเนื่องตลอดไป จัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมจริงทุกคน ปฏิบัติกิจกรรมซ้ำ ๆ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มมีดังนี้

“คิดว่าการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าน่าจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็ต่อเมื่อ มีการจัดการเรียนการสอนการทอผ้าอย่างต่อเนื่องตลอดไป โดยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้ปฏิบัติกิจกรรมจริงทุกคน และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ”

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ทุกคนต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ทุกคน เห็นด้วยกับหลักการ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร และเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนการทอผ้า รวมทั้งเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนการทอผ้า การพัฒนาหลักสูตรจะมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการปฏิบัติกิจกรรมจริงทั้งเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเสมอ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (development): ผลการพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม โดยนำข้อมูล จากขั้นตอนที่ 1 คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนา เป็นหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหลักสูตร ฉบับร่าง 3 ขั้นตอน คือ การจัดทำหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร (ฉบับร่าง) ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรฉบับร่างซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 หลักการ ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานมาพิจารณาถึงความต้องการ ความจำเป็น ที่ต้องพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม และกำหนดหลักการ ของหลักสูตร ดังนี้

1.1.1 เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมให้เหมาะสมตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.1.2. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.1.4. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาควบคู่ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน กระทั่งเกิดเป็นผลงาน คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนขณะปฏิบัติงานร่วมกัน

1.2 จุดหมาย ผู้วิจัยศึกษาความต้องการ ความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มตามการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยจัดเป็นสาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แล้วนำมากำหนดเป็นจุดหมายของหลักสูตร ดังนี้

1.2.1 มีความรู้ ความเข้าใจการเลือก ใช้น้ ้เก็บ บำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ทอผ้า และเข้าใจวิธีการ – ขั้นตอนการทอผ้า

1.2.2 มีความรู้ ความเข้าใจในการคิดคำนวณค่าใช้จ่าย คิตราคาทุนต้นการผลิต กำหนดราคาขาย คิดกำไร มีการจัดการกับผลผลิตที่ตนเองเป็นผู้ผลิตในรูปแบบต่าง ๆ และปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง

1.2.3 ปฏิบัติการเลือก ใช้น้ ้เก็บ บำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ทอผ้าได้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติการทอผ้าได้ถูกต้องตามขั้นตอนกระทั่งเกิดเป็นผลงาน คือ ผ้าทอ รวมทั้งปฏิบัติการคิดคำนวณค่าใช้จ่าย คิตราคาทุนต้นการผลิต กำหนดราคาขาย คิดกำไร และการจัดการกับผลผลิตที่ตนเองเป็นผู้ผลิตในรูปแบบต่าง ๆ ได้

1.2.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดเรียงสีเส้นฝ้ายและคิดลายผ้า

1.2.5 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องการทอผ้า มีความมุ่งมั่นให้ทำงานให้สำเร็จ เห็นคุณค่าของการทำงาน มีกจิณนิสัยในการทำงาน ทำงานด้วยความประณีต สะอาด รอบคอบ สะอาด ปลอดภัย และมีความสุขกับการทำงาน

1.3 คำอธิบายรายวิชา ผู้วิจัยศึกษาความสำคัญของการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แล้วนำมาจัดทำเป็นคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ดังนี้

1.3.1 ศึกษาความสำคัญ ความเป็นมา ประโยชน์ วิธีการ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน สามารถทำงานตามขั้นตอน เลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษา วัสดุ อุปกรณ์หรือ เครื่องมือ ทำงานตามขั้นตอน คิดราคาต้นทุนการผลิต คิดกำไร กำหนดราคาขาย การจัดการกับ ผลผลิต การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม อดทน ตรงต่อเวลา การใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน อย่างประหยัด คุ่มค่า และถูกวิธี

1.3.2 สามารถวิเคราะห์งาน วางแผนการดำเนินงาน ปฏิบัติงานตามแผน วัดและประเมินผล การดำเนินงาน ผลงาน สามารถทำงานในฐานะผู้นำ ผู้ตามหรือสมาชิกกลุ่ม และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในกลุ่ม สามารถค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน จากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยวิธีการต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ของปัญหา และแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีความตั้งใจเอาใจใส่งาน ทำงานกระทั่งสำเร็จ พอใจกับงาน ยอมรับการทำงาน มีกิจนิสัยในการทำงาน ทำงานด้วยความประณีต รอบคอบ สะอาด ปลอดภัย และมีความสุขกับการทำงาน

1.3.4 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการทอผ้า การจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆที่มีในท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้สำหรับการทอผ้า เลือกแบบหรือออกแบบการเลือก เรียง และสลับสีฝ้ายได้สวยงาม ผลสำเร็จของงานสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาสู่อาชีพที่สุจริตได้

1.4 โครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และนำมาเป็น แนวทางในการจัดทำหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มในสัดส่วน ร้อยละ 30.00, 70.00 โดยนำสภาพความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดกับนักเรียนขณะปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้นักเรียน เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต โดยนำมาจัดทำ เป็นหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม และจัดเป็นสาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) แล้วนำมาจัดทำเป็นโครงสร้างของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้าน หนองกระทุ่ม ดังตาราง 9

ตาราง 9 โครงสร้างหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม

ช่วงชั้น	หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม	
	จำนวนชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวนชั่วโมงทั้งหมด
ช่วงชั้นที่ 2	2	18

1.5 เนื้อหาสาระ ผู้วิจัยจัดเนื้อหาของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) ช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย

1.5.1 ความสำคัญของผ้า

1.5.2 ความเป็นมาของการทอผ้า

1.5.3 ความรู้ ความเข้าใจในการทอผ้า (ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า การเลือก ใช้น้ ้เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือขั้นตอนการทอผ้า และกระบวนการทอผ้าตามขั้นตอนกระทั่งเกิดเป็นผลงานการทอผ้า คือ ผ้าทอ)

1.5.4 การวัดและประเมินผล

1.5.5 การคิดราคาต้นทุนการผลิต

1.5.6 การจัดการกับผลผลิต

1.5.7 การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า

1.6 เวลาเรียน ผู้วิจัยศึกษาการจัดเวลาเรียนของการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แล้วนำมาจัดเป็นเวลาเรียนของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จัดเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) โดยจัดเวลาเรียนในลักษณะของหน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 10

ตาราง 10 การจัดเวลาเรียนในลักษณะของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การทอผ้าจากภูมิปัญญา
ท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม จำนวน 18 ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	1. ความรู้เบื้องต้นเรื่องการทอผ้า		
	1.1 ความสำคัญของผ้า	1	-
	1.2 ความเป็นมาของการทอผ้า	1	-
2.	2. การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม		
	1. ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม	1	-
	2. การความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า	1	-
	3. การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ที่ใช้ในการทอผ้า	-	1
	4. การกำหนดขั้นตอนการทอผ้า	1	-
	5. กระบวนการทอผ้าตามขั้นตอน		
	5.1 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 1 คือ การดมน้ำข้าว	-	1
	5.2 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 2, 3 คือ การลงแบ่ง เส้นฝ้าย และการตากฝ้าย	-	1
	5.3 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 4 คือ การปั่นเส้นฝ้าย พันหลอดใหญ่	-	2
	5.4 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 5 คือ การใส่หลอดฝ้าย เข้าก้านโฮง	-	1
	5.5 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 6 คือ การเก็บฝ้าย	-	1
	5.6 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 7, 8 คือ การใส่ฝ้าย เข้าตัวกี่ และการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา	-	1
	5.7 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 9 คือ การใส่เส้นฝ้าย เข้าซี่หิม	-	1
	5.8 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 10 คือ การทอเส้นฝ้าย ให้เป็นผืนผ้าหรือการทอผ้า	-	2
	6. การวัดและประเมินผล และการคิดราคาต้นทุนการผลิต	1	-

ตาราง 10 (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3.	การจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า	1	-
	รวม	7	11
	รวมทั้งสิ้น		18

จากตาราง 10 พบว่า หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ประกอบด้วยการเรียนรู้ 3 หน่วย รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง แบ่งเป็น หน่วยที่ 1 จัดเวลาเรียน 2 ชั่วโมง (ทฤษฎี) หน่วยที่ 2 จัดเวลาเรียน 4 ชั่วโมง (ทฤษฎี) 11 ชั่วโมง (ปฏิบัติ) หน่วยที่ 3 จัดเวลาเรียน 1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)

1.7 แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการแบ่งเนื้อหาสาระของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้จัดทำให้สอดคล้องกับ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม โดยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนซึ่งมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 18 ชั่วโมง ดังนี้

- 1.7.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของผ้า
- 1.7.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ความเป็นมาของการทอผ้า
- 1.7.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม
- 1.7.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า
- 1.7.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเลือก ใ้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ
- 1.7.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นตอนการทอผ้า
- 1.7.7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การดมน้ำข้าว
- 1.7.8 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การลงแบ่งเส้นฝ้าย และการดากฝ้าย
- 1.7.9 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่
- 1.7.10 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การใส่หลอดฝ้ายเข้าก้านโอง
- 1.7.11 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การเก็บฝ้าย

1.7.12 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การใส่ฝ้ายเข้าตัวกึ่ง และการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา

1.7.13 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 การใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม

1.7.14 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 การทอเส้นฝ้ายให้เป็นผืนผ้า

1.7.15 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การวัดและประเมินผล และการคิดราคา

ต้นทุนการผลิต

1.7.16 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้า

1.8 สื่อการเรียนรู้ การจัดทำสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดทำให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.8.1 ใบความรู้

1.8.2 ใบงาน

1.8.3 เอกสารประกอบการเรียน

1.8.4 ฝ้ายประดิษฐ์น้ำหนึ่ง

1.8.5 ฝ้ายเบอร์ 6

1.8.6 ปอฟาง

1.8.7 เชือกไนลอน

1.8.8 แบ็งข้าวจ้าว

1.8.9 ตัวกึ่ง

1.8.10 กง

1.8.11 หลา

1.8.12 หลอดเล็ก

1.8.13 หลอดใหญ่

1.8.14 กระสวย

1.8.15 พืม

1.8.16 เขา

1.8.17 ไม้ไขว้

1.8.18 ไม้ดึงเส้นฝ้าย

1.8.19 ไม้เกี่ยวเส้นฝ้าย

1.8.20 กรรไกร

1.8.21 เข็มหมุด

1.8.22 แหล่งเรียนรู้

1.9 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาการวัดและประเมินผลของการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แล้วนำมาจัดเป็นการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

1.9.1 การวัดและประเมินผล วัดผลทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ ผลงาน และคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยประเมินผลตามสภาพจริง

1.9.2 วิธีการวัดและประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินผลงาน และการประเมินเจตคติต่อการเรียน

1.9.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบการประเมินผลงาน และแบบการประเมินคุณธรรม โดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียน

1.9.4 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00

2. การประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง) ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 2 คน ด้านเนื้อหาจำนวน 2 คน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม จำนวน 30 คน ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
1. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
3. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
17. ความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรกับกิจกรรมการเรียนรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19. ความสอดคล้องของการประเมินผลในหลักสูตรกับการประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20. ความสอดคล้องของเนื้อหากับระยะเวลาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21. ความสอดคล้องของเป้าหมายของหลักสูตรกับจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องในการประเมินหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า ทุกประเด็นของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (research): ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผลการทดลองใช้หลักสูตรหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างหนึ่งกลุ่ม โดยได้ทดลองกับนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม ช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและได้จากการสุ่มตัวอย่าง

แบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรตามกิจกรรม
ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 18 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของผ้า โดยผู้วิจัยและ
นักเรียนร่วมกันศึกษาความสำคัญของผ้าทั้งในอดีตและปัจจุบันจากใบความรู้ รวมทั้งแบ่งกลุ่ม
การเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน มีความสามัคคีในหมู่คณะโดยรับฟัง
ความคิดเห็นของเพื่อนอย่างมีเหตุผล มีน้ำใจช่วยเหลือกันในการให้เพื่อนยืมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้
ในการเขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของผ้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของการทอผ้าตั้งแต่
ครั้งก่อนยุคประวัติศาสตร์ โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาความเป็นมาของการทอผ้า
จากใบความรู้ รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน
และพูดด้วยวาจาสุภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม
ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าลาวครั้งซึ่งรักษาประเพณีการทอผ้าสืบต่อกันมา โดยผู้วิจัยและ
นักเรียนร่วมกันศึกษาประวัติหมู่บ้านจากใบความรู้และการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้ง
แบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันมีความสามัคคีในหมู่คณะ
โดยรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างมีเหตุผล มีน้ำใจช่วยเหลือกันในการให้เพื่อนยืมวัสดุ
อุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียนข้อความเกี่ยวกับประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และ
ประโยชน์ของการทอผ้า โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาความหมาย ความสำคัญ และ
ประโยชน์ของการทอผ้าจากใบความรู้ รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียน
ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน รักษาความสะอาดของสถานที่เรียน มีน้ำใจช่วยเหลือกัน
ในการลากเส้นโยงจับคู่ข้อความเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษา
เครื่องมือที่ใช้ใช้ในการทอผ้า โดยนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการเก็บเครื่องมือที่ใช้ทอผ้า
ชนิดต่าง ๆ ในห้องทอผ้าและศึกษาวิธีการใช้ การเก็บเครื่องมือที่ใช้ในการปั่นเส้นฝ้าย
พันหลอดใหญ่ของผู้วิจัยสาธิต รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติ
กิจกรรมร่วมกันโดยร่วมมือกันปฏิบัติการใช้เครื่องมือ การเก็บเครื่องมือที่ใช้แล้วให้เรียบร้อย
มีความสามัคคีในหมู่คณะโดยรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างมีเหตุผล มีน้ำใจช่วยเหลือกัน
ในการให้เพื่อนยืมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพระบายสี และมีความสุขกับการวาดภาพ
ระบายสี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทอผ้า โดยผู้วิจัยและ
นักเรียนร่วมกันศึกษาขั้นตอนการทอผ้าจากใบความรู้ รวมทั้งร่วมกันร้องเพลงผ้าทอพร้อม ๆ
กัน อีกทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน มีน้ำใจช่วยเหลือ

กันในการให้เพื่อนยืมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียนลำดับขั้นตอนการทอผ้าด้วยความเต็มใจ และมีความสุขกับการร้องเพลงผ้าทอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการดัดมน้ำข้าว เพื่อนำน้ำข้าวไปใช้ลงแป้งเส้นฝ้าย โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการและขั้นตอนการดัดมน้ำข้าวจากใบงาน รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ร่วมมือกันปฏิบัติการดัดมน้ำข้าว แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดัดมน้ำข้าว ใช้ความระมัดระวัง ขณะคนน้ำข้าวบนเตาแก๊ส และช่วยเหลือกันในการเขียนข้อความเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการดัดมน้ำข้าว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการลงแป้งเส้นฝ้าย การตากฝ้าย ซึ่งนำข้าวช่วยเพิ่มความแข็งแรงให้เส้นฝ้ายที่ใช้เป็นฝ้ายเส้นยืน ฝ้ายเส้นยืนต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนก่อนที่จะเป็นผืนผ้า โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการและขั้นตอนการลงแป้งเส้นฝ้าย การตากฝ้าย จากใบงาน รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ร่วมมือกันปฏิบัติการลงแป้งเส้นฝ้าย การตากฝ้าย มีวินัยในการเก็บกวาดทำความสะอาดอุปกรณ์ สถานที่ที่ใช้ลงแป้งเส้นฝ้าย ตากฝ้าย และพูดด้วยวาจาสุภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการปั่นเส้นฝ้าย พันหลอดใหญ่ เพื่อนำเส้นฝ้ายออกจากใจฝ้ายโดยใช้หลอดใหญ่ กง และหลา โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการและขั้นตอนการปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่จากใบงาน รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน แสดงความสามัคคี โดยร่วมมือกันปฏิบัติการปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่เป็นกระบวนการกลุ่ม แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่ และพูดด้วยวาจาสุภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการใส่หลอดฝ้ายเข้าก้านโอง เพื่อนำเส้นฝ้ายจากหลอดใหญ่มาเรียงตามความกว้างของผืนผ้าโดยใช้โอง โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการและขั้นตอนการใส่หลอดฝ้ายเข้าก้านโอง จากใบงาน รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ร่วมมือกันปฏิบัติการใส่หลอดฝ้ายเข้าก้านโอง แสดงความมีวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อน – หลัง ขณะปฏิบัติการใส่หลอดฝ้ายเข้าก้านโอง ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และมีความสุขกับการวาดภาพระบายสี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการเก็บฝ้าย หรือการดันหูก เพื่อนำเส้นฝ้ายออกจากหลอดฝ้ายและเรียงเส้นฝ้ายตามความยาวของผืนผ้า โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการและขั้นตอนการเก็บฝ้ายจากเอกสารประกอบการเรียน การปฏิบัติการเก็บฝ้ายนี้ นักเรียนจะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันส่งตัวแทนออกมาปฏิบัติการเก็บฝ้ายร่วมกับภูมิปัญญา

ท้องถิ่นกลุ่มละ 2 คน เมื่อมีปัญหาขณะปฏิบัติการเก็บฝ้ายร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขอคำแนะนำจากภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความอดทนในการปฏิบัติการเก็บฝ้ายทั้งในและนอกเวลาเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการใส่ฝ้ายเข้าตัวกึ่งและการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา เพื่อนำฝ้ายทั้งหมดมาจัดเรียงในตัวกึ่ง และร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขาทุกเส้นของเขาทั้ง 2 อัน ซึ่งเขาจะทำหน้าที่แยกเส้นฝ้ายด้านบนออกจากเส้นฝ้ายด้านล่างและบังคับการสลับขึ้นลงของเส้นฝ้าย โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการใส่ฝ้ายเข้าตัวกึ่งและการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขาจากใบงาน การปฏิบัติกิจกรรม 2 ตอนนี้ นักเรียนจะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาปฏิบัติการใส่ฝ้ายเข้าตัวกึ่งกลุ่มละ 2 คน และผลัดเปลี่ยนกันร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขากลุ่มละ 10 นาที เพื่อให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ร่วมมือกันปฏิบัติการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา แสดงความอดทนในการทำงาน และมีความละเอียดรอบคอบในการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม เพื่อใช้พืมกระแทกเส้นฝ้ายให้ติดกัน โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการและขั้นตอนใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืมจากใบงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันออกมาปฏิบัติการใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม เพื่อให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันด้วยความสามัคคี ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม และพูดด้วยวาจาสุภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการทอเส้นฝ้ายให้เป็นผืนผ้าซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทอผ้าทำให้เกิดเป็นผลงานการทอผ้า คือ ผ้าทอ โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาวิธีการทอเส้นฝ้ายให้เป็นผืนผ้าจากใบงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันออกมาปฏิบัติการทอเส้นฝ้ายให้เป็นผืนผ้า เพื่อให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันด้วยความสามัคคี และให้ความร่วมมือในการใช้วัสดุ (ฝ้าย) อย่างประหยัด ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และการคิดราคาต้นทุนการผลิต โดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาการวัดและประเมินผล และการคิดราคาต้นทุนการผลิตจากใบความรู้ รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันด้วยความสามัคคี ช่วยเหลือกันเรื่องการให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์การเขียนองค์ประกอบหลักของการวัดและประเมินผล และการแสดงวิธีการคิดราคาต้นทุนการผลิต รวมทั้งช่วยกันรักษาความสะอาดโดยทิ้งขยะลงในถังขยะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์ และการสืบสานการทอผ้าโดยผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันศึกษาการจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์ และการสืบสานการทอผ้าจากใบความรู้ รวมทั้งแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน มีน้ำใจช่วยเหลือกันในเรื่องการให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์ที่สำหรับการเขียน

แผนที่ความคิดการจัดการกับผลผลิต การลากเส้นโยงจับคู่ข้อความ การอนุรักษ์และการสืบสาน การทอผ้า รวมทั้งพูดด้วยวาจาสุภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน และแบบประเมินเจตคติต่อการเรียน ขณะทดลอง ใช้หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ดังรายละเอียดอยู่ในขั้นตอนที่ 4 ที่จะได้ดำเนินการ วิเคราะห์และแปลผลต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (development): ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

1. ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร

การประเมินผลการใช้หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อประเมินผลหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ดังนี้

1.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การประเมินผลก่อนและหลังใช้ หลักสูตร

ผู้วิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาความรู้ พื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม และ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลง ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยนำผลของการประเมินผลการใช้หลักสูตรซึ่งใช้ แบบทดสอบวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ นำเสนอโดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร (pre - test) และหลังใช้หลักสูตร (post - test) ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตร

ผลสัมฤทธิ์	n	\bar{X}	S.D	t-test	p-value
ก่อนใช้หลักสูตร	30	14.13	3.35	21.10*	0.00
หลังใช้หลักสูตร	30	25.23	1.25		

* $p \leq .05$

จากตาราง 12 พบว่า การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียน

วัดหนองกระทุ่ม ที่เรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.2 ประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน คือ การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตร

การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตร นอกจากการประเมินผลงานผ้าทอแล้วยัง ประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้ง การประเมินผลด้านคุณธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียน แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.2.1 ผลการประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน ผู้วิจัยได้ประเมินผลงาน จากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนซึ่งเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างการทดลองใช้หลักสูตร โดยประเมินผลงานตามสภาพจริง ใช้แบบประเมินคุณภาพ ผลงานโดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) ให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วน ประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00 ดังนี้

1) ร้อยละ 90.00 - 100.00 คือ คะแนน 18.00 – 20.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

2) ร้อยละ 80.00 - 89.95 คือ คะแนน 16.00 – 17.99 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

3) ร้อยละ 5.00 - 79.95 คือ คะแนน 1.00 – 15.99 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

และแสดงผลในภาพรวมของการประเมินผลตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 13

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความผลงานผ้าทอของนักเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ขั้นตอนที่ 1 วิธีการเตรียมวัสดุ			
1. การทอผ้า ขั้นตอนที่ 1 คือ การดัดน้ำข้าว ผลงาน ได้แก่ น้ำข้าว	19.97	0.18	ดี
2. การทอผ้า ขั้นตอนที่ 2 คือ การลงแบ่งเส้นฝ้าย ผลงาน ได้แก่ ฝ้ายที่ผ่านการลงแบ่ง	19.00	0.83	ดี

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. การทอผ้า ชั้นตอนที่ 3 คือ การตากฝ้าย ผลงาน ได้แก่ ฝ้ายที่ผ่านการตากแดดเรียบร้อยแล้ว	18.70	0.75	ดี
ชั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติกรทอผ้า			
1. การทอผ้า ชั้นตอนที่ 4 คือ การปั่นเส้นฝ้าย พันหลอดใหญ่ ผลงาน ได้แก่ หลอดฝ้าย	17.03	0.85	พอใช้
2. การทอผ้า ชั้นตอนที่ 5 คือ การใส่หลอดฝ้าย เข้าก้านโฮง ผลงาน ได้แก่ หลอดฝ้ายในก้านโฮง	18.47	0.93	ดี
3. การทอผ้า ชั้นตอนที่ 6 คือ การเก็บฝ้าย ผลงาน ได้แก่ ฝ้ายที่เก็บเรียบร้อยแล้ว	19.00	0.00	ดี
4. การทอผ้า ชั้นตอนที่ 7 คือ การใส่ฝ้าย เข้าตัวกี่ ผลงาน ได้แก่ ฝ้ายในตัวกี่	18.33	0.76	ดี
5. การทอผ้า ชั้นตอนที่ 8 คือ การร้อยเส้นฝ้าย ผ่านเข้าเขา ผลงาน ได้แก่ ฝ้ายในเขา	17.33	0.96	พอใช้
6. การทอผ้า ชั้นตอนที่ 9 คือ การใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พิม ผลงาน ได้แก่ ฝ้ายในซี่พิม	17.67	0.48	พอใช้
ชั้นตอนที่ 3 ผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการทอผ้า			
การทอผ้า ชั้นตอนที่ 10 คือ การทอเส้นฝ้ายให้เป็นผืน ผ้า ผลงาน ได้แก่ ผ้าทอ	17.17	0.70	พอใช้
รวมเฉลี่ย	18.27	0.62	ดี

จากตาราง 13 พบว่า ผลงานผ้าทอของนักเรียน โดยภาพรวมผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณารายการประเมินพบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การทอผ้า ชั้นตอนที่ 1 คือ การดม้ผ้าขาว ผลงาน ได้แก่ ผ้าขาว ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การทอผ้า ชั้นตอนที่ 4 คือ การปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่ ผลงาน ได้แก่ หลอดฝ้าย

1.2.2 ผลการประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้วิจัยได้ประเมินผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนซึ่งเรียนตามตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00 ดังนี้

1) ร้อยละ 90.00 - 100.00 คือ คะแนน 18.00 - 20.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

2) ร้อยละ 80.00 - 89.95 คือ คะแนน 16.00 - 17.99 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

3) ร้อยละ 5.00 - 79.95 คือ คะแนน 1.00 - 15.99 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

และแสดงผลในภาพรวมของการประเมินตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 14

ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความด้านความรู้และทักษะ การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	18.37	0.96	ดี
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	18.40	0.72	ดี
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	18.83	1.12	ดี
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	17.33	1.09	พอใช้
5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	18.00	1.39	ดี
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	19.27	0.98	ดี
7. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	18.33	1.18	ดี
8. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	18.37	0.61	ดี
9. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	18.53	0.97	ดี
10. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	18.73	1.34	ดี
11. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	18.33	1.03	ดี
12. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	18.33	0.84	ดี
13. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	18.63	0.93	ดี
14. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	19.03	1.03	ดี
รวมเฉลี่ย	18.46	0.83	ดี

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินด้านความรู้และทักษะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณา

รายชื่อการประเมิน พบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

1.2.3 ผลการประเมินผลด้านคุณธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี และให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00 ดังนี้

- 1) ร้อยละ 88.89 - 100 คือ ระดับคะแนน 8.00 - 9.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี
- 2) ร้อยละ 66.78 - 88.78 คือ ระดับคะแนน 6.01 - 7.99 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้
- 3) ร้อยละ 33.34 - 66.67 คือ ระดับคะแนน 3.00 - 6.00 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

และแสดงผลในภาพรวมของการประเมินตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 15

ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความด้านคุณธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	8.50	0.73	ดี
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	8.60	0.62	ดี
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	8.37	0.67	ดี
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	8.23	0.82	ดี
5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	8.63	0.49	ดี
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	9.00	0.00	ดี
7. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	9.00	0.00	ดี
8. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	8.67	0.55	ดี
9. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	8.30	0.75	ดี
10. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	8.37	0.61	ดี
11. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	8.30	0.75	ดี

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
12. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	8.63	0.49	ดี
13. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	8.53	0.68	ดี
14. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	8.50	0.63	ดี
15. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	8.67	0.55	ดี
16. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	8.30	0.75	ดี
รวมเฉลี่ย	8.54	0.46	ดี

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินผลด้านคุณธรรม โดยการสังเกต พฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ คุณภาพดี เมื่อพิจารณารายข้อการประเมิน พบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6, 7 และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9, 11 และ 16

1.3 ประเมินเจตคติต่อการเรียน คือ การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร

ผลการประเมินเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อ ประเมินผลหลังใช้หลักสูตร ผู้วิจัยนำแบบการประเมินเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้า จากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม จำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่กำหนดไว้ในการทำวิจัย โดยประเมินจากการตอบแบบการประเมินเจตคติต่อการเรียน ตามความคิดเห็น ซึ่งกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) 4 (เห็นด้วย) 3 (ไม่แน่ใจ) 2 (ไม่เห็นด้วย) และ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) และปรับเกณฑ์ การประเมินเจตคติต่อการเรียนโดยกำหนดการให้คะแนนตามเกณฑ์การวัดเจตคติของลิเคอร์ต (Likert's scale) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อและการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับของการประเมินเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้า จากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2549, หน้า 223 - 225) ดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อ

4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วย

2.61 – 3.40 หมายถึง ไม่แน่ใจ

1.81 – 2.60 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

1.00 – 1.80 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

- การแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับ
- 4.21 – 5.00 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนมาก
- 2.61 – 3.40 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนน้อยที่สุด

แสดงผลภาพรวมของการประเมินเจตคติต่อการเรียนตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 16

ตาราง 16 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความเจตคติต่อการเรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
1. การเรียนทอผ้าเป็นเรื่องท้าทายให้แสดง ความสามารถ	4.03	0.72	เห็นด้วย
2. การเรียนทอผ้าเป็นเรื่องมีสาระควรจัดให้เรียน	4.30	0.74	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. การเรียนทอผ้าช่วยส่งเสริมการอ่าน การเขียนวิชาอื่น	4.36	0.76	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. เมื่อถึงชั่วโมงเรียนทอผ้าข้าพเจ้าต้องการ เข้าห้องเรียนเร็ว ๆ	4.63	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. การเรียนทอผ้าเป็นสิ่งที่น่าเพลิดเพลินมากที่สุด	4.60	0.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. การทอผ้าตามภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเรื่องดีงาม	4.86	0.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. ข้าพเจ้าชอบทอผ้าเพราะทำให้เกิดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	4.70	0.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. ข้าพเจ้าชอบเรียนทอผ้าเพราะช่วยสืบสานภูมิปัญญา ท้องถิ่น	4.83	0.37	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. ความรักความสามัคคีในหมู่คณะเกิดจากการเรียน ทอผ้าเป็นกลุ่ม ๆ	4.16	0.91	เห็นด้วย
10. ข้าพเจ้ารู้สึกเสียดาย ถ้าถึงชั่วโมงเรียนแล้วไม่ได้ เรียนทอผ้า	4.40	0.85	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
11. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจและชื่นชมผลงานผ้าทอ ของตนเอง	4.67	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
12. ผ้าทอบ้านหนองกระทุ่มสีสดใสแล้วภูมิใจ	4.30	0.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตาราง 16 (ต่อ)

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
13. ข้าพเจ้ามีความสุขในการจัดเรียงสีเส้นฝ้ายให้สวยงาม	4.60	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
14. ข้าพเจ้าชอบดูการทอผ้าลายตีนจก	4.37	0.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15. มีเวลาว่างมาก ๆ ไปเรียนทอผ้าจะทำให้รู้สึกหายใจ	4.40	0.72	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
16. นักเรียนสนุกกับการลงมือปฏิบัติการทอผ้าจริงด้วยตนเอง	4.60	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
17. การทอผ้าและใช้ผ้าทอช่วยอนุรักษ์ผ้าไทยของเรา	4.67	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
18. เป็นเรื่องดีเมื่อคนไทยหันมานิยมใช้ผ้าทอมือกันอีก	4.63	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
19. การเรียนทอผ้าทำให้ได้ผลงานผ้าทอน่าชื่นชมมาก	4.70	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
20. นักเรียนชอบเรียนการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม	4.70	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวมเฉลี่ย	4.53	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า นักเรียนมีระดับเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การทอผ้าตามภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเรื่องดีงาม ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การเรียนทอผ้าเป็นเรื่องท้าทายให้แสดงความสามารถ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า นักเรียนต้องการให้เพิ่มเวลาเรียนภาคปฏิบัติให้มากกว่า 18 ชั่วโมง เพราะที่ขั้นตอนการทอผ้าบางขั้นตอนไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จในเวลาที่กำหนด ได้แก่ การร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา และการใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม

2. ผลการปรับปรุงหลักสูตร

เมื่อนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้ว พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข เรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการทอผ้า ถึงแม้ว่าในช่วงการพัฒนาหลักสูตร จะได้รับการตรวจสอบความสอดคล้อง และความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติจริง พบว่า ระยะเวลาที่กำหนดในบางช่วงกิจกรรมน้อยเกินไป ผู้วิจัยต้องใช้เวลาอื่นซึ่งไม่ใช่ในเวลาเรียนปฏิบัติกิจกรรมการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา และการใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม ได้แก่ เวลาพักหลังรับประทานอาหารกลางวันใช้ชั่วโมง

พบครูประจำชั้น รวมทั้งให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อให้การทดลองใช้หลักสูตรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้จริงผู้วิจัยจึงปรับชั่วโมงการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง การใส่ฝ้ายเข้าตัวก็ และการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา จาก 1 ชั่วโมง เป็น 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง การใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม จาก 1 ชั่วโมง เป็น 2 ชั่วโมง

การปรับปรุงแก้ไขการจัดเวลาเรียนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร ดังตาราง 17

ตาราง 17 การจัดเวลาเรียนในลักษณะของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ภายหลังการปรับปรุงหลักสูตร จำนวน 20 ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (เดิม)		เวลา (หลังปรับปรุง)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	1. ความรู้เบื้องต้นเรื่องการทอผ้า				
	1.1 ความสำคัญของผ้า	1	-	1	-
	1.2 ความเป็นมาของการทอผ้า	1	-	1	-
2.	2. การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม				
	1. ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม	1	-	1	-
	2. การความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า	1	-	1	-
	3. การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาวัสดุ	-	1	-	1
	4. การกำหนดขั้นตอนการทอผ้า	1	-	1	-
	5. กระบวนการทอผ้าตามขั้นตอน				
	5.1 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 1 คือ การดม้หน้าข้าว	-	1	-	1
	5.2 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 2, 3 คือ การลงแบ่งเส้นฝ้าย และ การตากฝ้าย	-	1	-	1

ตาราง 17 (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (เดิม)		เวลา (หลังปรับปรุง)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	5.3 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 4 คือ การปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่	-	2	-	2
	5.4 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 5 คือ การใส่หลอดฝ้ายเข้ากำนโฮง	-	1	-	1
	5.5 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 6 คือ การเก็บฝ้าย	-	1	-	1
	5.6 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 7, 8 คือ การใส่ฝ้ายเข้าตัวกี่ และการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา	-	1	-	2
	5.7 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 9 คือ การใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่ฟืม	-	1	-	2
	5.8 วิธีปฏิบัติการทอผ้าขั้นตอนที่ 10 คือ การทอเส้นฝ้ายให้เป็นผืนผ้า	-	2	-	2
	6. การวัดและประเมินผล และการคิดราคาต้นทุนการผลิต	1	-	1	-
3.	การจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์ และการสืบสานการทอผ้า	1	-	1	-
	รวม	7	11	7	13
	รวมทั้งสิ้น		18		20

จากตาราง 17 พบว่า หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วย รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง แบ่งเป็น หน่วยที่ 1 จัดเวลาเรียน 2 ชั่วโมง (ทฤษฎี) หน่วยที่ 2 จัดเวลาเรียน 4 ชั่วโมง (ทฤษฎี) 13 ชั่วโมง (ปฏิบัติ) หน่วยที่ 3 จัดเวลาเรียน 1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)